

Република Србија
Основно јавно тужилаштво у Ваљеву
ул. Вука Караџића бр. 5
14 000 Ваљево

у 1 (једном) примерку
са 17 (седамнаест) прилога

Подносилац: „Локални одговор” удружење са седиштем у ул. Насеље Ослободиоци Ваљева бр. 51/7, у Ваљеву, МБ: 28308809, ПИБ: 112164866, чији је законски заступник Ђорђе Петковић, које заступа адвокат Љубица Вукчевић из Београда, са седиштем адвокатске канцеларије у ул. Капетан Мишина 15, по пуномоћју у прилогу;

КРИВИЧНА ПРИЈАВА

Подносилац, овим путем, у складу са чланом 280. и 281. Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 и 62/21), подноси кривичну пријаву, против осумњичених:

- ОСУМЊИЧЕНИ**
1. Начелник Градске управе града Ваљева, као одговорно лице надлежно за организовање рада градске управе, у периоду извршења кривичног дела;
 2. Директор Завода за јавно здравље Ваљево, у периоду извршења кривичног дела;
 3. НН службена и/или одговорна лица, запослена у Градској управи града Ваљева, са седиштем у ул. Карађорђева бр. 64, у Ваљеву, и
 4. НН службена и/или одговорна лица, запослена у Заводу за јавно здравље Ваљево, са седиштем у ул. Владике Николаја бр. 5, у Ваљеву;

Због постојања основане сумње да су извршили продужено кривично дело **Непредузимање мера заштите животне средине**, у периоду од новембра 2025. до јануара 2026. године, тако што су, иако су имали службена сазнања о вишедневним и екстремним прекорачењима граничних вредности загађујућих материја у ваздух у Ваљеву, пропустили да обезбеде примену мера из Плана квалитета ваздуха и Краткорочног акционог плана, у погледу благовременог и ефикасног обавештавања

јавности и образовних/предшколских установа о здравственим ризицима и мерама заштите осетљивих група становништва, чиме су здравља људи.

I Чињенично стање

Према извештају Агенције за заштиту животне средине у децембру 2025. године у Ваљеву, забележено је **23 дана у којима су прекорачене дневне концентрације ПМ10 честица**, док је Обавештењем Завода за јавно здравље Ваљево бр. 7298 од 23.12.2025. године, наведено да је у *периоду од 01.12. до 19.12.2025. године било епизодних загађења са пиковима у следећим данима: 01, 02, 10, 11, 15, 16, 17, 18 и 19.12.2025. године*. Како је и у новембру 2025. године забележено 13 дана у којима су прекорачене дневне концентрације ПМ10 честица, јасно је да је **само током два месеца прекорачен дозвољен број дана (35) који се сме прекорачити у једној календарској години**, у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС” бр. 11/10, 75/10 и 63/13). Епизоде повећаних загађења ваздуха су се наставиле и током 2026. године, те је тако у Ваљеву, само током јануара 2026. године **дневна концентрација ПМ10 честица прекорачена чак 25 пута**.

Доказ: *Фотокопија Информације о детектованим прекорачењима сатних и дневних граничних вредности загађујућих материја у ваздуху 01.11.2025 - 30.11.2025 Агенције за заштиту животне средине, Групе за мониторинг и стање квалитета ваздуха;*

Фотокопија Информације о детектованим прекорачењима сатних и дневних граничних вредности загађујућих материја у ваздуху 01.12.2025 - 31.12.2025 Агенције за заштиту животне средине, Групе за мониторинг и стање квалитета ваздуха;

Фотокопија Обавештења Завода за јавно здравља Ваљево бр. 7298 од 23.12.2025. године;

Фотокопија Информације о детектованим прекорачењима сатних и дневних граничних вредности загађујућих материја у ваздуху 01.01.2026 - 31.01.2026. Агенције за заштиту животне средине, Групе за мониторинг и стање квалитета ваздуха;

С тим у вези, Подносилац се обратио предшколским и школским установама у Ваљеву, и то предшколској установи “Милица Ножица”, ОШ “Андра Савчић”, ОШ “Сестре Илић”, ОШ “Нада Пурић”, Прва основна школа Ваљево, ОШ “Владика Николај Велимировић”, ОШ “Десанка Максимовић”, ОШ “Милован Глишић”, Техничкој школи “Ваљево”, Пољопривредној школи са домом ученика “Ваљево”, Економској школи “Ваљево” и Ваљевској гимназији, са захтевом за приступ информацијама од јавног значаја, са следећим питањима:

1) *Да ли је школа/предшколска установа добијала званична обавештења о повећаном загађењу ваздуха од надлежних органа ? Ако јесте, доставите копију*

Капетан Мишина 15, 11000 Београд

+381 65 34 04 307

office@vukceviclegal.com

обавештења; 2) Да ли школа/предшколска установа има интерни план или протокол за поступање у условима повећаног загађења ваздуха? Ако има, доставите копију акта; 3) Да ли су родитељи и ученици информисани о здравственим ризицима услед повећања загађења ваздуха? Ако јесу, доставите копију извештаја, записник или други документ; 4) Да ли се током трајања епизоде повећаног загађења ваздуха у школи/предшколској установи прилагођавају активности на отвореном и настава физичког васпитања? Ако се прилагођавају, доставите план прилагођавања, извештај о спроведеним мерама; 5) Да ли је школа/предшколска установа током епизоде повећаног загађења ваздуха вршила мерење квалитета ваздуха у учионицама? Ако јесте, доставите копију извештаја о обављеном мерењу.

Подносилац истиче, да су у писаним одговорима на наведене захтеве, све наведене предшколске и школске установе, доставиле писмене одговоре на захтеве за приступ информацијама од јавног значаја, у којима су потврдиле да **нису примиле обавештења о епизодама повећаног загађења ваздуха, супротно мерама прописаним краткорочним акционим планом који је саставни део Плана квалитета ваздуха за град Ваљево, нити да су спроведене мере и активности које се предузимају ради заштите најрањивијег дела становништва (деце).**

Доказ: Фотокопија дописа предшколске установе „Милица Ножница“ бр. 11738 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Андра Савчић“ бр. 01-1204/2 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Сестре Илић“ бр. 1350/25 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Нада Пурић“ бр. 2971 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа Прве основне школе бр. 1479/2025 од 22.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Владика Николај Велимировић“ бр. 601/1 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Десанка Максимовић“ бр. 01-510 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа ОШ „Милован Глишић“ бр. 1342/25 од 23.12.2025.

године;

Фотокопија дописа Техничке школе „Ваљево“ бр. 01-1721 од 23.12.2025. године;

Фотокопија дописа Пољопривредне школе са домом ученика „Ваљево“ бр. 01-1760 од 24.12.2025. године;

Фотокопија дописа Економске школе „Ваљево“ бр. 01-1129/1 од 24.12.2025. године;

Фотокопија дописа Ваљевске гимназије бр. 01-1351/1 од 25.12.2025. године;

Такође, дописом Министарства просвете, Школске управе Ваљево, Подносилац је обавештен да та школска управа није добила обавештења, односно препоруке Завода за јавно здравље, Градске управе или других надлежних органа у периодима повећаног загађења ваздуха, те да не располаже било каквим обавештењима, писаним смерницама или упутствима за поступање у условима повећаног аерозагађења. Исто тело није организовало обуке или састанке са директорима школа на тему аерозагађења у последње три године, нити је планирано доношење посебних протокола за школе у вези са аерозагађењем.

Доказ: *Фотокопија дописа Министарства просвете, Школске управе Ваљево бр. 07-00-01747/2025-01 од 23.12.2025. године;*

Имајући у виду наведено, Подносилац указује насловном органу, да нити једна установа, па ни запослена службена и/или одговорна лица у Градској управи града Ваљево, као и запослена службена и/или одговорна лица у Заводу за јавно здравље Ваљево, нису достављала било каква обавештења наведеним предшколским и школским установама, у периодима повећаног загађења ваздуха у Ваљеву, иако су таква прекорачења у периоду од новембра 2025. године до јануара 2026. године, званично евидентирана више десетина пута. Последично томе, наведене установе нису спроводиле било какве мере и активности, у циљу смањења изложености осетљивих група становништва загађеном ваздуху (деце), а које мере су морали да преудзму у складу са општим актима.

II Правни основ

Подносилац истиче да је чланом 261. став 1 Кривичног законика, прописано да:

Службено или одговорно лице које не предузме прописане мере заштите животне средине, или не поступи по одлуци надлежног органа о предузимању мера заштите животне средине, казниће се новчаном казном или затвором до три године.

Чланом 61. став 1 Кривичног законика, прописано је да *продужено кривично дело чини више истих или истоврсних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца која представљају целину због постојања најмање две од следећих околности: истоветности оштећеног, истоврсности предмета дела, коришћења исте ситуације или истог трајног односа, јединства места или простора извршења дела или јединственог умишљаја учиниоца.*

Чланом 3. став 1 (22) Закона о заштити ваздуха, прописано је да су *планови квалитета ваздуха планови којима се утврђују мере у циљу достизања граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху и/или циљних вредности, у случају да су оне прекорачене.*

У поглављу 8. Плана квалитета ваздуха за град Ваљево за период од 2024. до 2027. године ("Сл. гласник града Ваљево" бр. 27/24) *Опис мера које обухватају мере за спречавање или смањење загађења ваздуха као и мере за побољшање квалитета ваздуха које су предузете након доношења Плана квалитета ваздуха за период 2024-2027. године, потпоглављем 8.1. Краткорочне мере Плана квалитета ваздуха за град Ваљево за*

период од 2024. до 2027. године, утврђена је **мера обавештења предшколских, школских и других установа**. Наиме, наведеном мером, утврђено је да је потребно *уставити систем директног обавештавања предшколских и школских установа, геронтолошких центара, спортских друштава и других заинтересованих субјеката о појави епизодног загађења како би прилагодили своје активности и обуставили планиране активности на отвореном*. Ова мера директно утиче на изложеност загађујућим материјама најосетљивијих група, али и опште популације, чиме се на директан начин доприноси очувању јавног здравља.

Истовремено, у табели 9-1: *Краткорочни акциони план - Предлог мера за смањење емисије у епизодама повећаног загађења, као носиоци активности спровођења наведене мере обавештења предшколских, школских и других установа, наведени су Градска управа града Ваљево и Завод за јавно здравље Ваљево*. Такође, прописано је да се наведена мера спроводи **издавањем обавештења надлежним установама**, у ситуацијама када постоје епизоде повећаног загађења ваздуха, све у циљу смањења изложености осетљивих група становништва загађеном ваздуху (деца).

Указује се да је наведена мера, преузета из краткорочног акционог плана, и инкорпорирана у План квалитета ваздуха, у складу са тада важећим чланом 32. став 2 Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС” бр. 36/09, 10/13 и 26/21).

**

Имајући у виду наведено, Подносилац сматра да постоји основана сумња да су се у горе ближе описаним радњама Осумњичених стекла битна обележја бића продуженог кривичног дела *Непредузимање мера заштите животне средине*, прописаног чланом 261. став 1 Кривичног законика, те предлаже насловном јавном тужилаштву да покрене поступак против Осумњичених и да о истом обавести Подносиоца.

Докази:

- Саслушање Осумњичених, НН службених и/или одговорних лица, запослених у Градској управи града Ваљево;
- Саслушање Осумњичених, НН службених и/или одговорних лица, запослених у Заводу за јавно здравље Ваљево;

У Ваљево, дана 05.03.2026. године

За Подносиоца:

Љубица Вукчевић

